

3G aneb rozdělená společnost

03. 10. 2019

Nebojte se, tento komentář se nemá ambici věnovat přechodu telefonních operátorů z frekvencí 3G a 4G komunikační bezdrátové sítě na síť páté generace (5G), kvůli kterým si obvykle ne příliš technicky zdatní a konzervativní nešťastníci musejí pořizovat set-top boxy nebo rovnou nové televizní přijímače, protože stávající rozsah kmitočtů digitálního pozemního vysílání první generace (DVB-T) má uvolnit kmitočty právě mobilním operátorům. Tentokrát půjde o trochu jiná „G“. Tento týden byl totiž pro řadu lidí ve znamení jednoho velkého „G“, kterým bych začal, i když se zemědělstvím nemá mnoho společného, a to je Karel Gott. Zpráva o jeho úmrtí zasáhla celou republiku a vyžádala si dokonce mimořádné jednání vlády. Karel Gott byl výjimečným talentem, který svoje nadání navíc propojil s nevídanou poctivostí a pracovitostí v přípravě, ale i s obětováním pro „řemeslo“ a fanoušky, zkrátka to byl velký profesionál. V podobném duchu se také nesly komentáře těch, kteří měli tu čest s ním spolupracovat nebo ho poznat v osobní rovině. Ne všechny glosy a ohlasy, na které jsem jen několik hodin po té, co byla zpráva o jeho skonu zveřejněna, narazil, byly pozitivní. Mě osobně zarazil komentář jednoho nejmenovaného týdeníku, který jen několik hodin po „mistrově“ úmrtí postrádal veškerou úctu a ohledy (i když název týdeníku paradoxně ekvivalent těchto slov obsahuje).

V komentáři, který se na stránkách tohoto týdeníku objevil, totiž autor glosuje Gottovu životní a hlavně profesionální cestu jako dlážděnou minulým režimem a vzájemný vztah zpěváka a režimu jako „symbiotický“. Komentář toto tvrzení dokládá tím, že, Gott údajně nikdy nepřekročil hranice normalizačního umělce a po roce 89 byl jen stínem své někdejší slávy. Nechci se v této souvislosti pouštět do hlubších analýz i s ohledem na to, že jsem sám dobu „předsametovou“ takřka nezažil, nicméně si myslím, že ačkoli nepatřím i vzhledem k věku mezi „mistrovy“ fanoušky, je třeba se i s ohledem na prachobyčejný respekt vůči zarmoucené rodině proti politizování něčí smrti ohradit. Ať už byla Gottova role v roce 1968, 1977 a 1989 jakákoli, nezachoval se jinak než většina umělců, kterým nic takového nebylo po jejich smrti vyčítáno, a koneckonců ani jinak než většina tehdy ještě téměř patnáctimilionového národa. Naopak projevil poměrně dost odvahy tím (a to jsem příznám se nevěděl), že v roce 1977 nazpíval píseň o Janu Palachovi „Kam tenkrát šel (můj bratr Jan)“. Jak by řekla učitelka Eva z filmu Pelíšky (kde mimochodem několik Gottových písní zaznělo), „rozmohl se nám tu takový nešvar“, a to je politizování všech aspektů našeho života jen proto, abychom mohli i v nevhodných chvílích ukázat, že stojíme na té správné „morální“ straně a paradoxně přitom sami děláme něco nemorálního.

Stejně jako mě osobně nezajímá jaké politické názory měl třeba Josef Masopust nebo Ivan Hlinka, ale oceňuju jejich odkaz, talent a umění, které prostě patřilo na fotbalová a hokejová kolbiště a analyzovat by se mělo optikou sportovní a elektronickou tužkou a nikoli optikou politickou prostřednictvím publicistických glos, nezajímají mě ani politické názory a pohnutky zpěváků. Pokud hodnotit z politického hlediska některého zpěváka, který již mezi námi bohužel není, tak snad jedině Karla Kryla, jenž nejenže patří mezi moje oblíbence, ale byl i jakýmsi novodobým bardem s ostrým jazykem, který se nejen ve svých písních nebál kritizovat pořádky před i po roce 89. Kdyby tu dnes s námi byl, kdo ví jestli by sám v tuto chvíli nekritizoval nedostatek respektu vůči lidskému životu a jeho blízkým, ať už by šlo o kohokoliv. Třeba ne, ale rozhodně se svého času nebál říkat nahlas i značně nepopulární názory.

Dalším „G“, které bylo pro tento týden příznačné, je grilování. Grilování v říjnu? Zvláště potom, co se

nám tento týden poměrně znatelně ochladilo? To neštимуje. Tady ovšem šlo o trošku jiné grilování. Grilování je totiž v bruselské hantýrce veřejné slyšení budoucích eurokomisařů na půdě Evropského parlamentu. Dobré vzpomínky si z úterní „grilovačky“ vlastní osoby určitě neodnesl kandidát na post v Evropské komisi Janusz Wojciechowski. V úterý (1. října) totiž Polák tímto jakýmsi přijímacím pohovorem pro každého budoucího člena Evropské komise neprošel, přičemž se zástupci jednotlivých frakcí parlamentu po jeho nepřesvědčivém výkonu shodli na tom, že budoucího komisaře pro zemědělství a venkov si představují jinak. Jednotlivým frakcím Evropského parlamentu údajně vadilo, že Wojciechowski odpovídal značně vágně, nekonkrétně a bez jasné vize, jak hodlá řešit největší výzvy evropského zemědělského sektoru. Ze zákulisí se nicméně proslýchá několik věcí, které nebyly na první pohled patrné, a o kterých se nahlas nehovoří. Wojciechowski patří ke konzervativní polské vládnoucí straně Právo a Spravedlnost (PiS), která je tradiční stranou venkova a polské zemědělství rozhodně nechce obětovat, což je mírně v kontrastu se skutečností, že budoucí Komise by měla nejen snižovat výdaje na zemědělství, ale také na druhé straně otevírat unijní trh bezcelnímu dovozu zemědělských komodit a potravin z jižní Ameriky, Austrálie nebo Oceánie výměnou za přístup evropského průmyslového zboží. Další závadnou skutečností je Wojciechowského liknavost v otázce tak zvané European Green Deal (Evropský zelený pakt), což je iniciativa neúspěšného kandidáta na předsedu Evropské komise a jejího budoucího místopředsedu, socialisty Franse Timmermanse, který takto nazývá legislativní balíček, který Evropské unii pomůže dosáhnout do roku 2050 (nebo i dříve, socialistické závazky se přeci vždy plní před termínem) klimatické neutrality. Evropský zelený pakt nejen, že s velkou pravděpodobností přiškrtní hospodářský růst zemí, které na rozdíl od eurozóny nějaký růst vykazují (Polsko, Česká republika, Slovensko), a které mají rozvinutý průmysl a silný energetický sektor, ale s velkou pravděpodobností ochromí také zemědělství, jehož ochrana je v Polsku dokonce součástí ústavy. V neposlední řadě některým europoslancům vadí Wojciechowského národnost a politický původ vzhledem k dlouhotrvajícím střetům mezi Bruselem a Kaczynského vládou, která není zrovna proevropská a velký důraz klade na ochranu tradičních polských hodnot, nikoli na progresivismus, liberalismus a panevropanství. Wojciechowski tak prvním grilováním neprošel, stejně jako další kandidáti z Maďarska, Rumunska a nově také kandidátka z Francie. Stopka francouzsky Sylvie Goulardové, která se ucházela o post komisařky pro vnitřní trh a průmysl, je podle některých komentářů jistou pomstou za sestřelení Lidovce Troscanyiho (Maďarsko), Socialistky Plumbové (Rumunsko) a Konzervativce Wojciechowského. Mohlo by se tak zdát, že jednotu Evropské unie neštěpí jen Brexit, ale také několik dalších dělících linií, jako je vztah „nových“ členských států vůči „starým“, integračního jádra, kam patří Německo, Francie a Benelux vůči státům V4, ale také značné ideologické a názorové příkopy, které se začínají hloubit mezi jednotlivými politickými frakcemi, ale také představami o budoucím směřování Evropy.

Posledním „G“, o kterém se v tomto komentáři chci zmínit, je „glyfosát“. Tento víkend na uživatele webu Seznam.cz „vyskočil“ poněkud bulvární nadpis hlásající něco o „podzimní chemoterapii polí“, která hubí veškerou floru a faunu na tuzemských polích. Zemědělci (samozřejmě všichni, protože všichni podle Seznam.cz na podzim desikují) by se podle reportáže měli stydět a především přestat desikanty používat. Ohlédněme na chvíli do skutečnosti, že pan profesor vystupující v reportáži zaměňuje účinné látky a přípravky, a že Reglone se například k podzimní desikaci k „vyčištění“ polí prakticky nepoužívá a zaměříme se na onu „chemoterapii“. Jen málo scházelo od toho, aby v médiích zazněla pravda o chemii a zemědělství. Hlavní rolí ochrany rostlin totiž není jejich chemizace, ale jejich ochrana, tedy rostlinolékařství. Naši předci rostlinolékařství neznali, za to ale znali třeba takový ergotismus, což je otrava toxiny plísně paličkovice nachové, která tvoří podhoubí (mycelium) v semeníku lipnicovitých rostlin (obilovin) a mění ho v tmavý tvrdý útvar (sklerocium), tedy námel. Námel se dnes pěstuje cíleně a má svoje využití ve farmaceutickém průmyslu (v léčebných dávkách působí na nervová zakončení a hladké svaly krevních cév, čímž získávají schopnost zastavovat krvácení např. poporodní krvácení). Ve vyšších dávkách (což se ve středověku stávalo především

chudině, která měla nárok pouze na obilí s vyšším obsahem příměsí a tedy i námelu) ovšem způsobuje stahování cév a odumírání končetin (tmavnutí končetin se označovalo jako plamen Sv. Antonína), případně poškození plodu v časných stádiích těhotenství. Námel má také psychotropní účinky a způsobuje sluchové a vizuální halucinace. Otrávení námelem tak byli ve středověku často nesprávně označeni za posedlé ďáblem či zlou kletbou a nezřídka skončili na hranici. Úkolem rostlinolékařství je tak nejenom ochránit kulturní plodinu, ale také ochránit člověka před otravou způsobenou plísněmi, příměsí z nekulturních rostlin (které mohou sami obsahovat alkaloidy) nebo nemocemi, které mohou přenášet škůdci.

Pokud se budeme bavit rizikovosti či nebezpečnosti glyfosátu, o jeho potenciálním vlivu na životní prostředí nebo zdraví člověka, bylo v tomto ohledu vypracováno mnoho a mnoho studií, které za dodržení bezpečnostních podmínek tento vliv vylučují. Glyfosát se navíc podle poznatků z praxe i z vědeckých a polních pokusů prostřednictvím běžných mikroorganismů v půdě celkem rychle rozkládá. Nechme ale na chvíli stranou bezpečnosti hledisko nutnosti rostlinolékařské péče a podívejme se na věc z dalších úhlů pohledu. Začneme tím ekonomickým. Od roku 1990 výkupní ceny většiny zemědělských komodit stagnují (i díky liberalizaci světových trhů), přičemž náklady včetně mezd, energií a pachtovného (nájmu za zemědělské pozemky) neustále rostou. Podzimní orba na místo „chemického“ vyčištění polí je nejen náročná co se týče energií a pracovní síly, ale zároveň může znamenat problém z hlediska erozního (a že tento podzim byl na přívalové deště poměrně bohatý), ale znamená také větší spotřebu fosilních paliv při orbě na podzim a větší spotřebu herbicidů na jaře vzhledem k většímu zaplavení pozemků. Ne nadarmo ČR patří mezi země, kde je celkový úhrn užití přípravků na ochranu rostlin nižší než v okolních státech. Bezglyfosátová varianta tak rozhodně není variantou ekologickou.

Pokud ovšem přistoupíme na to, že glyfosát na našich polích zkrátka nechceme, máme dvě možnosti, připlatit si za tuzemskou bezpečnější produkci a také ji striktně dávat na pultech obchodů přednost a za druhé, odmítnout snižování podpor do zemědělství, které navrhla minulá a pravděpodobně dokončí nastupující Evropská komise. Pokud je společenskou objednávkou „zelené zemědělství“, ať už je to podloženo racionálními ohlasy z praxe nebo z vědeckých studií nebo není, nemůžeme tuzemským zemědělcům vyrazit z ruky všechny zbraně, které jim umožňují zachovat si i přes nižší úroveň podpor ve srovnání s jejich kolegy v okolních státech určitou míru konkurenceschopnosti. Vzhledem k většinovému názoru společnosti na zemědělství a především na zemědělce jako takové, kteří jsou vždy na základě několika málo případů házeni do jednoho pytle a zostuzováni za masivní podpory většiny médií, se tak ale pravděpodobně nestane. Výsledkem tak možná bude krajina bez glyfosátu, bez chemie, ale také bez zemědělství. O čem budou asi psát novináři potom? Ještě, že máme ještě nějaké ty zpěváky, o jejichž odkazu se můžeme hádat.

Jan Doležal, tajemník AK ČR